

ročník IV.

čtvrtek 23. května 2024

Z Klokočských skal

foto Jana Medunická

Milí přátelé!

Psaní těchto týdenních úvodníků trochu připomíná tvorbu kázání.
No, já bych měl nedělní mši hotovou raz dva... 😊

MORAVIANS
TONYA GRAVES
POETIKA
TOMÁŠ KOČKO & ORCHESTR
BIG BAND ZUŠ TURNOV
XINDL X
MŇÁGA A ŽĎORP
NEDIVOČ JANOVEC JAZZ BAND
OLGA LOUNOVÁ
STAROČESKÉ ŘEMESLNICKÉ
TRHY TURNOV
25. 5. — 26. 5. 2024
FESTIVAL ŘEMESEL, HUDBY A DIVADLA
POHÁDKOVÁ PŘEDSTAVENÍ PRO DĚTI ...
www.aktiva.turnov.cz

Sobota 25. května 2024

Městský park

9.30–10.45 Big Band ZUŠ Turnov

11.30–12.30 Moravians – folkrock

12.30–13.00 Předávání titulu Mistr tradiční rukodělné výroby LK

13.30–14.30 Tonya Graves Band

15.30–16.30 Poetika – popmusic

17.30–18.30 Tomáš Kočko & Orchester – folkrock

Atrium muzea – Scéna loutkového divadla

10.00–11.00 Divadlo Pruhované panenky – O třech neposlušných kůzlátkách

11.30–12.30 Kouzelník Eňo Ňuňo

13.30–14.30 Divadlo Já to jsem – Pinocchio

15.30–16.30 Studio Damúza – Faust

17.00–18.00 Divadlo Já to jsem – Kolotoč pohádek

Neděle 26. května 2024

Městský park

9.00–10.00 Janovec Jazz Band – jazz music

11.00–12.00 Nedivoč – ostravská multižánrová kapela

13.00–14.00 Mňága a Žďorp – alternativní rock

15.00–16.00 Olga Lounová s kapelou – pop rock

17.00–18.00 Xindl X – pop music, blues, folk

Atrium muzea – Scéna loutkového divadla

9.30–10.30 Divadlo Pruhované panenky – O třech prasátkách

11.00–12.00 Divadlo b – Malý pán

13.00–14.00 Divadlo Věž – Jak Uhlíř Skoumal Svěrák

15.00–16.00 Krapet – Příhody včelích medvídků

17.00–18.00 Divadlo Věž – Pohádkové hity Divadla Věž

Pořadatelé akce jsou Spolek přátel Muzea Českého ráje v Turnově a Muzeum Českého ráje v Turnově.

Staročeské řemeslnické trhy Turnov 2024 finančně podpořilo město Turnov.

/// Muzejním počinem roku 2023 se stal projekt Revitalizace areálu Ploština a nové expozice. Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně s ním uspělo v této kategorii *Cen Gloria musaealis*.

Jako druhý nejlepší muzejní počín porotci vyhodnotili projekt rekonstrukce Ornitologické stanice (ORNIS) a novou expozici Muzea Komenského v Přerově. Na třetím místě skončil projekt téměř tříleté rekonstrukce muzea a nové expozice Městského muzea v Jaroměři se sídlem ve Wenkově obchodním domě.

Ocenění Gloria musaealis má tři kategorie. V kategorii Muzejní výstava roku 2023 dostala první cenu Národní galerie v Praze za výstavu Petr Brandl: Příběh bohéma. Cenu za druhé místo si odneslo Muzeum Českého ráje v Turnově za výstavu Krystaly ve službách technického pokroku. A také pracovníci Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem za výstavu Hérakleitův princip: 100 let uhlí v českém umění. Třetí místo porotci udělili Uměleckopřemyslovému muzeu v Praze za výstavu Kabinety: Mistrovská díla uměleckého řemesla 16. a 17. století z českých sbírek.

Svou kategorii mají i muzejní publikace, v ní zvítězila kniha František Kalivoda (1913-1971): Vize a návraty modernismu, kterou vydalo Muzeum města Brna.

TURNOV, LIBEREC – Desítky unikátních staveb, vydařené projekty a zajímavé architektonické nápady. To vše přinesl jubilejní 20. ročník Soutěže Karla Hubáčka. Vítězem hlavní ceny je rekonstrukce Jiráskova divadla v České Lípě, turnovská Ulička řemesel je vítězem kategorie Krajina a veřejný prostor!

„Těší nás, že pozornost poroty získaly i realizace z kategorie Krajina a veřejný prostor. Podle organizátorů se opět utkaly projekty zajímavé jak architektonicky, tak společensky. Nominaci získaly Malé vodní nádrže Habartice u Frýdlantu, českolipská lávka pro pěší a cyklisty Svárov-Kopeček a cenu pro vítěze nakonec získala realizace pasáže Ulička řemesel v Turnově.

Stavba nové pasáže pod historickou radnicí v Turnově se odehrála na přelomu let 2022 a 2023. Studie i projekt přestavby ing. arch. Václava Hájka (autor studie) a společnosti CH Projekt Plzeň, s. r. o. (projektant) respektoval původní dispozici zlatnické uličky „Turnovského díla“. Díky rekonstrukci vznikl moderní prostor, který nově nabízí čtyři řemeslnické dílny, technické zázemí, v 1. patře byla

obnovena galerie. Navíc došlo ke zprůchodnění od ulice Antonína Dvořáka k Markově ulici a Mariánskému náměstí. Stavbu zhotovila firma čekro CZ, finální cena stavebních prací činila 19 milionu korun.

Pasáž se pod novým názvem Turnovské dílo - Ulička řemesel slavnostně otevřela 5. května 2023. V současné době zde najdete ateliéry a dílny, kde se místní řemeslnice věnují tradičním řemeslům našeho kraje, ať už ve spojení s kamenem, šperkem, sklem nebo textilní tvorbou. Místo ožívají výstavami, workshopy a dalšími akcemi, které pořádají. Relativně drobným zásahem tak město získalo atraktivní a životem pulzující zónu, která láká místní i turisty,“ uvedla turnovská mluvčí Marcela Jandová.

Zpátky k soutěži... pro své hojné zastoupení si letos vlastní kategorii zasloužily stavby určené pro veřejnost. Do užší nominace se dostaly čtyři – Sociální bydlení města Liberec – Na Žižkově, Stavba nového bydlení pro osoby se zdravotním postižením, APOSS p. o., Výstavba objektu nukleární medicíny Krajské nemocnice Liberec a vítěz nejen této kategorie, ale i hlavní Ceny Karla Hubáčka, rekonstrukce Jiráskova divadla.

Hejtmán Martin Půta také proto udělil svou letošní Cenu hejtmana výstavbě Sociálního bydlení města Liberec – Na Žižkově.

Mezi stavbami s veřejným účelem našlo svého favorita také Ministerstvo průmyslu a obchodu – a to stavbu objektu nukleární medicíny Krajské nemocnice Liberec.

V kategorii *Soukromé stavby* v letošním ročníku dominovaly stavby pro bydlení. Nominace se dočkaly dvě realizace chalup v Jizerských horách – *Dům v Jizerkách* a *Chaloupka Dvě sestry*. Vítězem se stala *Vila Terasy*, u které porota ocenila jak stavební a architektonické provedení, tak komplexní technologické řešení pro úsporu energií.

V kategorii *Junior – studentské projekty* porotu zaujaly návrhy Valentýny Zítkové, Elišky Klovrzové a vítězkou se stala Berenika Suchánková s projektem nazvaným *Trojzemí – Krajinou Horní Lužice*.

(Zdroj: Marcela Jandová, Turnov)

✂ Stavba nové knihovny ve Skálově ulici se každý den posouvá. Po demoličních pracích, roztřídění odpadu a odvozu sutí došlo k výkopu stavební jámy. Tento týden dorazila na staveniště pilotovací souprava, která od středy vrtá základy pro budoucí stavbu. Do pilot se dávají armovací koše a vše se vylévá betonem. Na piloty se bude dělat základová deska, na kterou naváže stavba samotná. V následujících dnech dojde k finálnímu vyhloubení stavební jámy a posunu oplocení. Se Severočeskými vodovody a kanalizacemi (SČVAK) se řeší kanalizace a napojení vodovodu. Přeložka datového kabelu je provizorně připravená.

Při výkopových pracích byli na místo přizváni archeologové, nic nebylo nalezeno.

Pro vjezd a výjezd těžké techniky byl vytvořen nový spodní vchod, kudy jezdí stroje na stavbu, proto buďte při průchodu Skálovou ulicí pozorní. Stavební

firma se omlouvám všem, kteří v okolí bydlí, za dočasný hluk, který působí pilotovací souprava.

Stavba nové knihovny byla zahájena 11. dubna 2024. Termín pro dokončení stavby je nejpozději 600 dní od předání, tedy 2. prosince 2025. Zhotovitelem stavby je společnost Bielskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego (BPBP), organizační složka Kosmonosy – Česká republika.

/ Zdenka Štrauchová, Turnov

≡ Turnovské kulturní tipy:

pátek 24. května, letní scéna u baru Letňák, za deště v Klubu KUS

Úkryt před bouří - Řepka zpívá Dylana

Vybrané kapitoly ze života a díla nejvlivnějšího písničkáře své doby. Od Woodyho Guthrieho přes newyorské kavárny k celosvětové slávě a Nobelově ceně. Nejlepší příklad toho, co znamená tradice. Host: Boban

pondělí 27. května od 19.00, divadlo

Benátky pod sněhem

Brilantní situační komedie o pozvání na večeři a zmatení jazyků. Jedni mají před svatbou, druzí možná před rozchodem. Společné setkání může ale všechno převrátit. Jedno malé nedorozumění vede až k absurdním situacím.

Gilles Dyrek je znám jako tvůrce moderních komedií. Je oblíbený pro svou nadsázku a vtip. "Benátky" vypráví příběh jedné "večeře s přáteli", která konfrontuje dva mladé páry s opravdovostí a falší jejich lásky. Dyrek se

satirickým úsměvem přitom odhaluje i naivitu některých z nás nad řešením problémů okolního světa. "Benátky pod sněhem" se s velkými úspěchy hrají od svého vzniku v roce 2003 nejen po celé Francii, ale i v zahraničí například v Německu, Rumunsku, Polsku, Velké Británii nebo Kanadě.

Postavy a obsazení:

Patricie: Veronika Arichteva

Christophe: Mira Nosek

Nathalie: Lucie Štěpánková

Jean-Luc: Filip Cíl

čtvrtek 30. května od 17 hodin, knihovna na vlakovém nádraží

Polská Zaháň II. Byla Božena Němcová skutečně dcerou panského kočího?

Netradičně pojatá přednáška Jany Vančatové ze spolku SAL, která propojuje jednu polskou oblast s naší nejslavnější spisovatelkou. Bude to tedy nejen o cestování a památkách, ale také zabrousíme do literárního světa.

pátek 31. května, letní scéna u baru Letňák

Žízeň

Malá (domácí) scéna se přesouvá z Klubu KUS na letní scénu u baru Letňák!

Žízeň. Kapela, která obráží celou republiku, hrála třeba i na Velkém sále

Lucerny. Do repertoáru dávají i pecky jako ZZ Top, Rolling Stones, Pink Floyd, z domácích pak songy Marsyas nebo Vladimíra Mišíka.

turnovsko

MALÁ SKÁLA – Srdečně zveme na zahájení letošní sezóny Maloskalské galerie. Vernisáž proběhne **18. května v 17 hodin**.

1. Salón Josefa Jíry 95

TATOBITY – Obec Tatobity zve na Sjezd rodáků a přátel obce Tatobity ve dnech 31. května – 2. června 2024.

Program: **Pátek 31. května** – 15:00: výstava o činnosti spolků – KD; 19:00 divadelní hra „O lípě“ - KD, divadelní soubor Máj 1867 Tatobity, (adaptace hry A. Jiráska „Lucerna“).

Sobota 1. června – 9:00 dechová hudba Táboranka – KD; 10:00 slavnostní zahájení – KD (vystoupení dětí ZŠ Tatobity, projev starostky obce); 14:00: slavnostní shromáždění občanů a spolků u „tisícileté“ lípy, hudební vystoupení; 15:00 prohlídka obce, prezentace spolků, možnost dopravy vláčkem po obci; 20:00 hudební zábava v KD (hraje Big „O“ Band z Liberce).

Neděle 2. června – 10:00 slavnostní mše, 12:00 varhanní koncert v kostele sv. Vavřince, hraje Petr Novotný).

MALÁ SKÁLA –

**Maloskalská
NOC 2024**

SOBOTA 1. ČERVNA | MALÁ SKÁLA

**Doga | Lenka Filipová
Rozálie | Doctor PP
Šimon Mikez
Waldovy Matušky
Hitmakers a další**

Tradiční neckyáda.
Bohatý doprovodný program.
Začátek 13:00.

Předprodej vstupenek v síti
Ticketstream a Ticketportal.

www.maloskalskanoc.cz

KACANOVY – Festival Free Tibet v Kacanovech v Českém ráji. Famózní Ruda Hancvecl, Lent Moyo (Boban a Sissi) a Ovčie Kiahne... Text i fotky jsem čmajznul z facebookového účtu přítele Švarckopfa. Zobrazené umělce sice nepoznávám, ale mezi diváky, s bundou přes rameno, poznávám Ječmena z Dejvického dividla.

lomnice n/p

≡ Muzejní přednáškový cyklus zdaleka nekončí. Dovolte mi vás pozvat na devátý pořad.

Ve čtvrtek 23. května do našeho muzea zavítá Pavel Jakubec, vedoucí Státní okresního archivu v Semilech. Přednáška s promítáním a vypovídajícím názvem „Jezdíme okolo – pozůstatky historického silničního značení na Lomnicku“ se uskuteční ve vstupní hale muzea od 17 hodin. Vstupné je opět dobrovolné.

/ Za lomnické muzejníky Andrea Zikmundová

VSTUP ZDARMA

Já mám v koně

17. ročník
Krajského dne koně
Libereckého kraje
1. 6. 2024
od 9.30 hod
Lomnice nad Popelkou

Hlavní program začíná v 9.30 hodin slavnostním průvodem koní za doprovodu

hudby z Tyršova parku přes Husovo náměstí, defilé koní a slavnostní zahájení včetně žehnání koním. Společné setkání krojovaných selských jízd z Čech – Strakonice, Nechanice a Český ráj – ukázka tradic.

Drezurní vystoupení Venduly Šponarové a spol s frískými koňmi, dámské sedlo, tanec koní, španělské variace.

Předvedení spřežení koní, selské povozy, sportovní a slavnostní kočáry, spřežení různých plemen.

Čtyřspřeží haflingů, vraníků a Kinského koní.

Ukázka umění džigitovky – kaskaderské kousky ve vysoké rychlosti.

Ukázka westernové práce s koňmi pana Omara včetně práskání bičem a práce s lasem.

Ukázka staré zemědělské techniky při práci s krojovaným doprovodem.

Vystoupení fjordských koní ze stáje Stará Paka v sestavě.

Předvedení největšího plemene koně na světě, premiéra Shirského koně.

Lomnický pivovarský vůz s pivem a muzikou.

Umělecká drezura lipicánského koně.

Vystoupení skupiny Štvanci v historických vojenských kostýmech, ukázka vojenské jízdy.

Vystoupení pony koní v parkurovém skákání.

Soutěž o nejkrásnějšího koně a křest hříběte.

Hlavní moderátor programu Ing. Lenka Gotthardová.

Doprovodný program: atrakce, soutěže a aktivity pro děti o ceny, projížďky v kočáře a pod sedlem, fotografování s účastníky, Hobby horse.

semily

≡ Páteční večer 24. května bude patřit muzeu!

Přijměte pozvání na letošní Muzejní noc. A na co se můžete těšit? Během letošní Muzejní noci můžete navštívit komentované prohlídky, pohádku pro děti nebo živý koncert na muzejní zahrádce. Celý večer začne v 17 hodin besedou a komentovanou prohlídkou výstavy „Svět očima Jindřicha Štreita“. Černobílými fotografiemi z Francie i České republiky zaměřenými na mezilidské vztahy vás provede jejich autor, legendární fotograf a držitel mnoha mezinárodních cen Jindřich Šreit.

V 18 hodin na půdě muzea zahrají dámy z Roprachtic maňáskové divadlo O veliké řepě.

Spolu s Tomášem Chvátalem můžete nahlédnout do vznikající expozice v Jílovecké ulici anebo vystoupat na kostelní věž.

Velkým lákadlem večera bude vystoupení taneční skupiny The Wings, která předvede tance z 19. století.

Od osmé hodiny se pak můžete těšit na zpěváka a kytaristu Zdeňka Novotného, který zahraje a zazpívá světové šlágry.

Ředitel muzea Miroslav Šnaiberk Vás provede výstavami „Konečnost

v nekonečnu“ a „Malíř za železnou oponou“.

Během celého večera si můžete dát dobrotu z grilu, zahrát si velké Člověče, nezlob se nebo si s dětmi vyzkoušet pátrací hru po muzeu.

(MaPG Semily)

≡ Při budování léčitelské expozice pomohla firma Detesk i šikovný kovář

V semilském muzeu nyní intenzivně pracujeme na vytvoření nové stálé expozice s názvem Léčitelé Pojizeří a Podkrkonoší. Jednou z novinek, kterou návštěvníci naleznou v nově vybudovaném areálu v malebné Jílovecké ulici, je takzvaná "laborantská kuchyně".

Laboranti byli v 18. století na slezské straně Krkonoš sběrači a zpracovateli bylin a byli jedineční v tom, že byli sdruženi do cechu s propracovanými recepturami a že při výrobě léčiv používali i proces destilace ve skleněných křivulích. Laborantská kuchyně se do roku 1945 nacházela v muzeu v Karpaczi, při bojích mezi nacisty a Rudou armádou ale byla zničena a nikdy nebyla obnovena.

Protože se jedná o naprostý unikát, rozhodli jsme se nyní vytvořit podle dobové pohlednice její co nejpřesnější kopii. Křivule bylo samozřejmě potřeba vyrobit nové, čehož se velmi ochotně ujala železnobrodská sklářská firma Detesk. Ta nám sponzorsky vyrobila dva nádherné kusy pro expozici a jeden další, záložní. Spolupráce s firmou byla velmi příjemná, jen jsme je museli přesvědčovat, že jejich obvyklé vysoké standarty na přesnost nejsou v tomto případě potřeba a že křivule mohou být i trochu nepravidelné.

Dvoje dvířka pro laborantská kamna jsme sehnali na internetovém bazaru, poslední dvířka do udírny se nám ale v potřebném rozměru ani při nejlepší vůli nalézt nepodařilo. Zachránil nás kovář a zámečník z Dolního Lánova Luboš Gottwald, který jen za cenu materiálu po 13ti hodinách práce vytvořil dvířka, která jsou od starých k nerozeznání.

Na poslední fotografii je pohlednice z Karpacze, podle které můžete rozhodnout, nakolik se nám rekonstrukce podařila.

/ MaPG Semily

/// **Obnova atletického stadionu v Semilech bude zhruba o dva miliony korun dražší, než se původně počítalo. Město dá vyměnit i fotbalový trávník a jeho odvodnění, které je v horším stavu než se původně předpokládalo. Projektanti původně náklady odhadli na 86 milionů korun, v soutěži se stavbu podařilo zlevnit o 30 procent na 60 milionů. Téměř 12 miliony přispěje městu na stavbu Liberecký kraj z nového programu na podporu sportovní infrastruktury.**
(Genus)

jičínsko

JIČÍN – Cesta valdštejnských architektů obstála, lodžii čeká rozsáhlá rekonstrukce

Jičín získal dotaci zhruba 15,6 milionu korun z programu přeshraniční spolupráce Interreg V-A Česká republika - Polsko. Projekt *Cesta valdštejnských architektů*, který bude podpořen, Jičín předložil společně s polskou nadací zámku Gorzanów. Dotace je v celkové výši 1 148 423 eur a rozdělí se mezi tyto dva spolužadatele. V případě kladského Gorzanówa prostředky poslouží na financování rekonstrukce tamějšího zámku, v případě Jičina půjdou peníze do Valdštejnské lodžie.

Historická památka v blízkosti proslulé jičínské lipové aleje se tak dočká další finanční injekce. Rekonstrukce bude rozsáhlá. Týká se severovýchodní části Čestného dvora a budov. V nich bude zrekonstruováno osm místností a opraveno schodiště, vstupní portál do sklepa a sklepní prostory. V objektu vznikne víceúčelový sál s kompletním vybavením, audiovizuální technikou, zásuvným hledištěm, šatnou, zázemím, foyer a skladem. Vstup do sálu bude možný zvenku

i zevnitř. Bude používán pro účely cestovního ruchu a pro rozličné kulturní akce. Ve dvoře budou vydlážděny cesty.

Celková cena této rekonstrukce je před výběrovým řízením odhadována na 17 milionů Kč bez daně. Nyní je třeba schválit financování akce, posléze bude vypsána veřejná zakázka. Pokud vše půjde podle předpokladů, práce by mohly začít v listopadu 2019 a probíhaly by do podzimu 2021. Otevření prostor by následovalo na začátku jara 2022.

Projekt *Cesta valdštejnských architektů* je vlastně příběhem. Architekti, spojení s mecenášem Albrechtem z Valdštejna, putovali regionem Jičínska a Kladska, ovlivňovali se ve svém myšlení a díle a zanechávali po sobě objekty, jež nyní obdivujeme coby historické

památky. Vévoda Valdštejn do našeho regionu přilákal italská esa. Tito architekti zásadně ovlivnili české baroko. Projekt se zabývá činností Giovanniho Pieroniho a jeho následovníka Carla Luraga.

Protože projekt je především příběhem, rekonstrukce zámku Gorzanów a Valdštejnské lodžie není jeho jedinou součástí. Neméně důležitá je totiž právě cesta, kterou si každý zájemce rád projde. Do projektu tak budou zapojena i další místa spojená s barokní architekturou, konkrétně zámky Humprecht a Náchod a muzeum Klodzko, a dojde ke zhotovení informačních a propagačních materiálů, zvoucích k navštívení těchto památek a projití *Cesty valdštejnských architektů*. V plánu je vydání cestovní knížky, pohlednic a novin, chystá se natáčení propagačního filmu.

(Jan Jireš, Jičín)

JIČÍN –

≡ Vznik Okresní nemocnice v Tanvaldu

Jak v Jabloneckém, tak i v Tanvaldském soudním okresu začátkem druhé poloviny 19. století vyvstala nutnost zřídit veřejnou nemocnici. Tato nutnost byla o to naléhavější, že nemocní museli do nemocnice až do Liberce. Později se museli dopravit do nemocnice v Jablonci, což při vzdálenosti jednotlivých obcí Tanvaldského soudního okresu od Jablonce a tehdy značně omezených dopravních možnostech, bylo velmi těžké.

Vlivem hustého osídlení nebyl ničím mimořádným výskyt nemocí charakteru epidemie. Byl zde velký počet továrenských dělníků, a i přes stanovená pravidla bezpečnosti práce docházelo k mnoha úrazům.

Již v roce 1856 usiloval tehdejší ředitel tanvaldské továrny Wilhelm Guida o uskutečnění svého plánu postavit v Tanvaldském soudním okresu potřebám odpovídající nemocnici. K tomuto účelu založil sbírku.

Za 26 let trvání vynesla sbírka tzv. „Špitální fond“ do roku 1882 díky dobrovolným příspěvkům a darům nezanedbatelnou částku 11 700 zlatých ve formě cenných papírů a 251 zlatých, 79 krejcarů v hotovosti. Bohužel se tento šlechtěný muž uskutečnění svého plánu již nedožil. Několik týdnů před jeho smrtí (zemřel 28. září 1886) mu udělalo radost alespoň rozhodnutí zastupitelů Tanvaldského soudního okresu postavit v Tanvaldu vlastní nemocnici. Pod vedením přednosta okresního zastupitelstva Julia Pattermanna vznikl výbor, který 22. září 1886 s majiteli pozemků Josefem a Antonem Ullmanovými, Josefem Hoffmannem a Marií Simm uzavřel smlouvu na koupi pozemků pro výstavbu nemocnice o výměře 1 jochu (stará plošná míra představující 0,5755 hektaru) a 942 m² za 8 451 zlatých. Stavbu nemocnice provedl šumburský stavitel Karel Pekárek. Dne 4. října 1889 byla budova nemocnice převzata okresním zastupitelstvem. Komise zasedající k stavbě a jejímu převzetí se vyjádřila velice pochvalně a označila nemocnici jako vzorové zařízení.

V neposlední řadě bylo konstatováno, že stavitel, vedení stavby a celá stavební firma si za provedení stavebních prací zaslouží zvláštní poctu. Aby byl v trvalých vzpomínkách současných obyvatel soudního okresu i jejich potomků uchován den 2. prosince 1888, den 40. výročí vládnutí Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I., rozhodl okresní výbor na návrh Augusta Löbelse pojmenovat toto zařízení „Okresní nemocnice císaře Františka Josefa I. v Tanvaldu“ (*Kaiser Franz Josef I. Bezirks-Krankenhaus in Tannwald*). S tímto pojmenováním byl okresu nejvyšším rozhodnutím Jeho c. k. apoštolského majestátu ze dne 30. listopadu 1888 udělen souhlas. Primářem nemocnice se stal Konrad Köhler (zemřel 27. července 1894), narozený v Bedřichově; sekundárním

lékařem August Hausdorf, narozený v Broumově; správcem nemocnice byl jmenován okresní tajemník Karl Leiß, zdravotní péče a vedení kuchyně a stravování bylo svěřeno Řádu milosrdných sester svatého kříže v Chebu.

V budově byla i kaple, ve které se téměř denně konala bohoslužba. Celkové náklady stavby včetně koupě pozemků a vnitřního vybavení s medicinskými instrumenty atd. Představovaly 160 tisíc zlatých. V pondělí 3. března 1890 se za účasti špiček c. k. úřadů v Jablonci n. N. a Tanvaldu, faráře pátera Karla Hiebela z Tanvaldu, jakožto zástupců okresu a obce uskutečnilo slavnostní otevření nemocnice, která se nachází na půvabném místě v části obce Friedrichsthal (v překladu do češtiny dnes nepoužívaný název Bedřichovo údolí). Co se týká lékáren, dvě se v té době nacházely v Jablonci nad Nisou a po jedné ve Smržovce, v Tanvaldu-Šumberku a v Horním Polubném.

Poznámky:

Část Tanvaldu, údolí táhnoucí se z Dolního Tanvaldu od břehu řeky Desné kolem nemocnice až k elektrorozvodně, se nazývala Friedrichsthal podle vlastníků první zde postavené usedlosti, rodiny Friedrichových. Z této rodiny pocházel i vážený sedlák Johann Michael Friedrich (pokřtěn 24. 11. 1731, zemřel 17. 5. 1807), pozdější místní rychtář a zakladatel kostela svatého Pavla a Petra v Horním Tanvaldu. A zřejmě prostým překladem jména Friedrich = Bedřich, se v češtině někdy používal název Bedřichovo údolí.

/ Richard Seidel, Tanvaldský zpravodaj

jablonecké tony

HRADIŠŤAN

31. 5. 2024 / 19 h

Letní scéna Eurocentra ⚙

Slavnostní zahájení Jabloneckých tónů 2024
s legendární cimbálovou muzikou a jabloneckým
dětským pěveckým souborem **IUVENTUS, GAUDE!**
pod vedením sbormistryně Anežky Šebové

📍 = velký sál Eurocentra / vstup zdarma

Severočeské muzeum v Liberci se začne prezentovat pod značkou MUZA. Slibuje si od toho, že pro návštěvníky ze vzdálenějších míst bude lépe identifikovatelné.

„Je to o nějaké srozumitelnosti nejen v republice, ale i přihraničí. Žijeme tady na trojzemí s Polskem a s Německem a k mé radosti nás návštěvníci z Polska a z Německa využívají. Takže je to opravdu o tom mít srozumitelnou značku. A Severočeské muzeum v Liberci se jako značka těžko komunikuje, byť je zavedená,“ uvedl ředitel muzea, které vzniklo před 151 lety.

To, že nová značka neobsahuje název Liberec nebo jeho zkratku nebo na něj nijak neodkazuje, ředitel Jiří Křížek za nedostatek nepovažuje.

Instituce se podle ředitele bude stále jmenovat Severočeské muzeum a tento název budou podle něj při prezentaci ještě po nějakou dobu souběžně používat s MUZA. „Změna není proto, abychom někoho zmátli. Je to určitý experiment, protože taková změna tady zatím moc nebyla ani u partnerských institucí.

Ta veřejnoprávní muzea jedou prostě ve stylu historických názvů, což ale někdy přináší spíše problémy,“ řekl Křížek.

Konkrétně pojem Severočeský si někteří lidé spojují spíše s Ústeckým krajem než s Libercem, podotkl.

Podoba nové vizuální identity Severočeského muzea vzešla z designérské soutěže, kterou vyhrálo studio Sudotype.

Spoluautor vítězného návrhu Jiří Toman uvedl, že vycházeli ze zdánlivě banální otázky, co je to muzeum, až se dostali k motivu výstavního soklu. „I ve sbírkách

muzea je mimo jiné spoustu předmětů denní potřeby, a když těm předmětům dáme nějakou hodnotu, vystavíme je, tak se najednou z toho předmětu stává exponát. A tento moment je transformován do podoby stylizovaného soklu a tento sokl se prolíná celou tou vizuální identitou,“ dodal. (Genus)

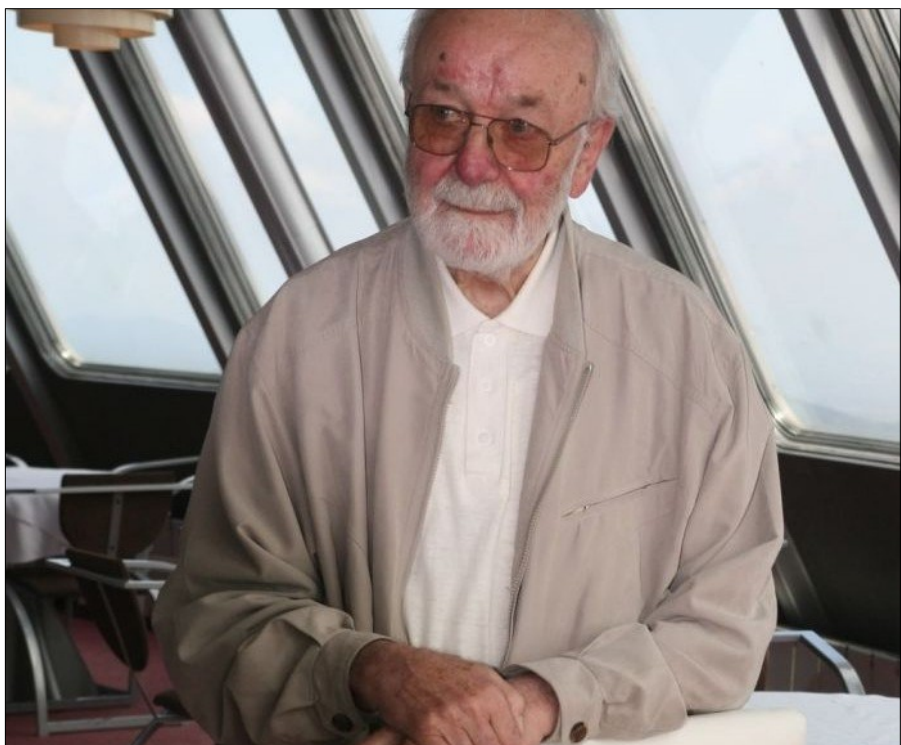
✚ **Liberecká stavební společnost BREX je v insolvenční, věřitelům dluží bezmála 179 milionů korun. Návrh na zahájení insolvenčního řízení podal jednatel společnosti, žádá povolení reorganizace.**

Podnik má problémy delší dobu, na konci dubna omezil práce na rekonstrukci přehrady Harcov v Liberci, kde je subdodavatelem, o pár dní později stáhla firma dělníky i techniku z rekonstrukce krajské silnice v Rokytnici nad Jizerou. Nedávno odstoupil od krajské zakázky na rekonstrukci kulturního centra v Lidových sadech v Liberci. (Genus)

✚ **V pondělí ve věku 92 let zemřel architekti Otakar Binar. Proslavil se především jako autor interiéru hotelu Ještěd.**

S architektem Karlem Hubáčkem se stal zakládajícím členem světoznámého architektonického studia SIAL. O jeho úmrtí informoval dnes liberecký hejtman Martin Půta.

Binar se narodil 17. června 1931 v Jaroměři. Podle webu Paměti národa se už jako dítě rozhodl, že bude architektem. V letech 1952 až 1958 nakonec architekturu vystudoval na UMPRUM v Praze. Po škole nastoupil v Liberci do Stavoprojektu do ateliéru Karla Hubáčka, autora hotelu a výšilače na Ještědu.

„Hubáček byl mým celoživotním a jediným šéfem. Celý produktivní věk jsem strávil u Hubáčka,“ řekl Binar Paměti národa. Spolu v 60. letech založili SIAL, což je zkratka pro Sdružení inženýrů a architektů v Liberci. SIAL v době normalizace dokázal reagovat na moderní evropské trendy a vzešlo z něj několik osobností české architektury.

Kromě Ještědu se Binar s Hubáčkem podílel také například na projektu kina Máj v Doksech či Domu kultury v Teplicích. Ještěd je ale jeho nejznámějším dílem. „Za podíl na realizaci horského hotelu Ještěd obdržel Otakar Binar v roce 2008 Poctu hejtmana. Čest jeho památce,“ dodal Půta.

≡ Bude v Liberci muzeum textilních strojů?

Generální ředitel Národního technického muzea (NTM) Karel Ksandr, oslovil liberecké Technické muzeum se záměrem vybudovat v Liberci muzeum textilních strojů jako partnerskou expozici pražského NTM. Tím by se Technické muzeum Liberec stalo součástí elitní skupiny regionálních výstavních institucí, s nimiž NTM spolupracuje a ve kterých jsou jeho sbírky.

Základem nové expozice by měly být unikátně zachované školní dílny bývalé Střední průmyslové školy textilní v Liberci, které obsahují kompletní sestavu strojů z konce 19. a z 20. století. Vybavení dílen nyní přebírá Národní technické muzeum do svých sbírkových fondů. Před jeho umístěním do depozitu by jej měla zachránit instalace v areálu Technického muzea Liberec. Nejedná se však pouze o tuto sbírku strojů, ale o kompletní výstavu historie textilního strojírenství. Právě textilní výroba vytvořila z Liberce významné a mocné průmyslové centrum a cílem záměru je důstojná připomínka této skutečnosti.

Realizace tohoto kroku podpoří vytvoření tzv. muzejní křižovatky v průsečíku ulic Masarykova a Vítězná. Tohoto projektu by se zúčastnily Severočeské muzeum, Oblastní galerie Liberec a Technické muzeum Liberec s využitím celého areálu bývalých LVT.

A co dalšího se na jaře děje muzeu? S velkým ohlasem se setkalo otevření výstavy o Tesle Liberec a návazné vzpomínkové setkání s jejími bývalými zaměstnanci. Vedení muzea podpoří podobné projekty, které by připomněly i další zaniklé průmyslové podniky. Proto uvítají podněty a nabídky podobné spolupráce od veřejnosti. Od 1. května 2024 si návštěvníci mohou prohlédnout novou dlouhodobou výstavu Lanovka na Ještěd, která vznikla ve spolupráci se Severočeským muzeem a Českými drahami.

/// **Technické muzeum v Liberci se bojí, že v budoucnu přijde o polovinu areálu na bývalém výstavišti. Sepsalo kvůli tomu petici. Obavy muzea vycházejí z návrhu územní studie pro více než desetihektarovou oblast, kterou si zadalo město. Náměstek primátora pro územní plánování, majetkoprávní záležitosti a sport Adam Lenert (ANO) řekl, že zatím nejde o konečnou verzi studie.**

„Ta obava muzea zatím oprávněná není, protože je to návrh, který je k připomínkování a projednání. Takže je zcela adekvátní, že Technické muzeum uplatní nějakou námitku, připomínku, kterou se budeme zabývat,“ dodal.

Technické muzeum v nevyužívaném areálu začalo působit před deseti lety. Původně bylo v jednom pavilonu a postupně se rozšířilo do dalších. Prakticky tak nyní zabírá většinu území výstaviště. Podle návrhu studie se pro muzeum počítá se zachováním dvou pavilonů, které jsou podél Masarykovy ulice. Do budoucna by tak přišlo o zadní komplex pavilonů B až D.

„Nezdůrazňoval bych jen roli Technického muzea, tady jde spíše o ztrátu toho území pro kulturní život. Začali jsme provozovat i pavilon I, kde byl teď filmový festival Anifilm, pak tam bude mít představení divadlo F. X. Šaldy a pak tam budou výstavy, koncerty. To znamená, pokud by se to muzeum zredukovalo jen do plochy dvou pavilonů u Masarykovy ulice, tak se úplně ztratí kulturní prostor pro tyto aktivity,“ řekl mluvčí muzea Jiří Konvalinka. Ani muzeu by kapacitně jen dva pavilony nestačily.

„Ted' se navíc začalo jednat o možné expozici Národního technického muzea - textilní expozici, která by byla v Liberci, což je další nárok na rozšíření plochy.“

Návrh studie počítá s rozmanitějším využitím oblasti Výstaviště než dosud. Část její autoři chtějí ponechat jako prostor pro případné rozšíření městského bazénu, část pro vybudování školní zahrady s altánem střední průmyslové školy

a část pro bytovou výstavbu. Navrhují i protažení Gorkého ulice přes areál nebo vybudování náměstíčka s vodním prvkem. (Genus)

✂ Liberec ocenil medailí města spisovatele Otfrieda Preußlera

Statutární město Liberec ocenilo další významnou osobnost našeho města. Zastupitelstvo udělilo Medaili města Liberec spisovateli Otfriedu Preußlerovi in memoriam za přínos v oblasti kultury. Ocenění převzala v úterý 14. května dcera laureáta Susanne Preußler-Bitsch od primátora Jaroslava Zámečnicka. Otfried Preußler (1923 – 2013), spisovatel dětské literatury, rodák z Liberce. Po 2. světové válce byl s celou rodinou z Liberce odsunut do SRN, sám byl ale ze sovětského zajetí propuštěn až v roce 1949. Mezi lety 1956 a 2014 mu vyšlo celkem 32 knih, které byly přeloženy do 55 světových jazyků. Největší popularity u nás dosáhl Čarodějův učeň a Malá čarodějnice. Do mnoha svých knih přitom zakomponoval i jizerskohorské reálie, legendy a lidové pověsti.

(Jan Král, Zpravodaj Liberec)

liberecký kraj

HEJNICE – Do 23. června patří výstavní síň hejnického kláštera výběru z krajinomaleb Severočeské sbírky. Výstava pod názvem *Krajina pokaždé jinak* přináší díla vzniklá v průběhu více než stovky let.

Nejstarší dílo je od raspenavského Wenzela Franze Jägera, obraz *Staré vrby* z roku 1905, kterým reprezentoval severočeské malíře v umělecké expozici Výstavy německých Čech 1906. Mezi starší malíře spojené s Frýdlantskem patří i Josef Pfeifer-Fried, od něhož je vystaven obraz *Frýdlantský zámek*. Dále už jsou to výtvarníci tvořící po roce 1945. Mnozí z nich se přímo zabývají naším krajem. Ze starší generace je to například Ladislav Karoušek (*Petřín v Jablonci, 1963*), Jaroslav Klápště (*Vesnice v Podkrkonoší, 1970*), Jaroslava Solovjevová (*Domy, 1975*), Milan Janáček (*Žlutý dům, 1985*) a další. Výjimečné místo mezi nimi zaujímá Alex Beran (*Jizerská legenda, 1985*), který věnoval Jizerským horám podstatnou část své tvorby a přes malbu lesních interiérů, balvanitých strání s přejevy potoků dospěl až k abstraktnímu vyjádření architektury lesa.

Obraz Jaroslava Švihly *Pod Frýdlantským cimbuřím* (1990) se stal motivem pro plakát a obrazový doprovod této pozvánky. Ze střední generace zmiňme Vladimíra Komňackého, který vytvořil z hráze jablonecké přehrady živoucí až skoro démonickou bytost (*Strážci, 1999*). Zdena Šafka naopak lyrickým způsobem ztvárnila jinou technickou stavbu v obraze *Novinský viadukt* (2019). Z mladé generace je zastoupen Tomáš Plesl (*Zima pod Bukovcem, 2018*) nebo Jiří Pikous, jeden z posledních malířů, kteří ještě tvoří přímo v plenéru (*Motiv ze Sudet, 2020*). Nakonec jsme si nechali hejnického Filipa Dvořáka (*Educative prop no. 3, 2023*), velmi úspěšného výtvarníka mladé generace, který dokazuje, že prvotřídní moderní díla mohou vznikat i mimo pražské centrum. (Roman Karpáš, *Zpravodaj Liberec*)

≡ Zámek Vartenberk se poprvé v historii otevřel veřejnosti! I před požárem v roce 1987 byl vstup jen pro vyvolené

Zámek Vartenberk ve Stráži pod Ralskem na Českolipsku se v sobotu poprvé v historii otevřel pro turisty. Zámek ze 13. století vážně poškodil požár v roce 1987 a město s jeho opravou začalo před 20 lety.

Zatím se návštěvníci dostanou do sedmi zrekonstruovaných místností, řekla kronikářka města a muzejní pracovnice Eliška Vránová.

„Jsou plně vybavené mobiliářem a jsou zasazené do období pozdního romantismu a biedermeieru, takže posledních majitelů panství, což byli Hartigové,“ řekla Vránová.

Návštěvníci si prohlédnou nejstarší část této památky, severozápadní křídlo. Původně šlo o hrad, který zřejmě už v první polovině 13. století založila větev rodu Markvarticů nazývající se pány z Vartemberka. Během několika století se na Vartenberku vystřídalo velké množství majitelů a prodělal i několik přestaveb. Po první světové válce tam byly třídy pro vyučování českých dětí, po druhé zámek sloužil jako rekreační středisko ČKD Praha a od roku 1969 ho obsadila sovětská armáda. Kromě jejího působení měl neblahý vliv na zámek i rozsáhlý požár z roku 1987, po němž se stal neobyvatelný.

Město s obnovou zámku začalo v roce 2004, i díky státním a krajským dotacím na jeho opravy zatím vynaložilo zhruba 30 milionů korun. Jako první přišla na řadu střecha. „Pak se opravil most a udělala taková přístupová lávka z terasy k jednomu křídlu. A pak se pokračovalo tak, že jsme začali dělat venkovní fasády s okny,“ řekl starosta města Zdeněk Hlinčík.

Vnější fasáda a okna jsou podle něj opravené a vyměněné po obvodu celého zámku. „V současné době se dělají takzvané vnitřní fasády, to znamená z nádvoří, a tam máme hotovou jednu etapu. Čekají nás ještě dvě až tři etapy,“ uvedl starosta. Po kompletní rekonstrukci je podle něj i prvních sedm místností, kam se od soboty dostanou turisté.

V předchozích letech se návštěvníci mohli dostat aspoň na nádvoří na hudební slavnosti. Přímo do zámku se ale dosud turisté podívat nemohli, a to ani před vyhořením zámku. „Nikdy nebyl přístupný široké veřejnosti. Bylo tam ČKD Praha, kdy tam byli pouze rekreanti, takže dá se říct, že ti vyvolení. A veřejnost jako taková se nikdy na zámek se nedostala, takže je to opravdu poprvé v historii,“ dodala kronikářka města.

Pravidelné prohlídky se konají každou sobotu a neděli. Vstupenky turisté zakoupí v Turistickém informačním centru.

(Náš REGION)

mladoboleslavsko

≡ Na Městském divadle v Mladé Boleslavi začalo restaurování dvou sousoší

Na budově městského divadla začalo restaurování dvou sousoší od Jana Štursy. Práce, které začaly minulý týden a potrvají tři měsíce, probíhají pod dohledem orgánů památkové péče. Oprava soch bude stát město přes 266 tisíc korun.

Vybraný restaurátor provede biocidní zásah, omytí parním systémem se sníženým tlakem, oslabení tmavých krust chemickými zábaly, odstranění nevhodných vysprávek, zpevnění opakovaným smáčením povrchu materiálu na bázi etylsilikátu, injektáže trhlin, doplnění poškozených míst, ošetření odhalených armatur, barevnou retuš a hydrofobizaci siloxanovým přípravkem.

Jak uvádí orgán památkové péče, jedná se o kvalitní díla jednoho z předních českých sochařů, ovlivněná ještě secesním symbolismem. Jejich role je v rámci exteriéru stavby určující, kdy představují nejen zásadní umělecká sochařská díla, ale zároveň celou stavbu završují a výrazně tak spoluurčují její charakter. Sousoší *Probuzení národa* a *Vítězství umění* jsou situována na mohutných pylonech průčelí divadelní budovy a celý objekt završují.

Stavba, jejíž základní kámen byl položen 12. prosince 1906, vznikala podle projektu slavného vídeňského divadelního ateliéru Fellner & Helmer, přičemž exteriér navrhli Jan Kříženecký (známý spíše jako průkopník naší kinematografie) a Emil Králík. Divadlo bylo slavnostně otevřeno 21. listopadu 1909 představením *Lucerny* od Aloise Jiráska.

Obě sousoší byla realizována podle třetinových modelů Jana Štursy (1880 – 1925) z roku 1909, dnes vystavených v interiéru divadla.

/ Pavel Šubrt, SM Mladá Boleslav

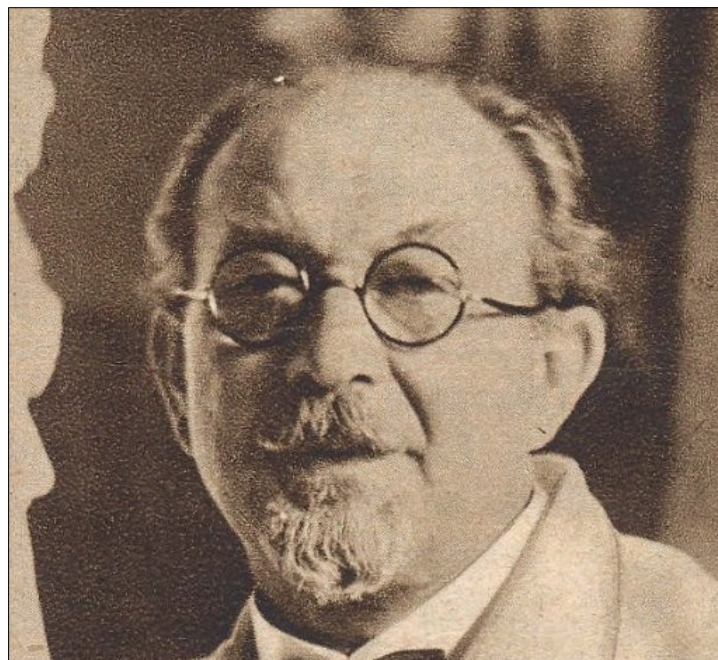

náš jubilant

„Básník tvaru“ Josef Mařatka. Málem byl hráčem trubku, jeho talent uznával sám slovitný Dvořák

Rod Mařatků pocházel z Vysokého nad Jizerou v Podkrkonoší, ale rodiče Josefa Mařatky se přestěhovali do Nového města pražského.

Jejich syn se narodil 21. května 1874 v přízemí domu č. 14 v Žitné ulici, ve stejném domě jako bydlel Antonín Dvořák. Mladý Josef hrál na trubku a chtěl jít na konzervatoř, Dvořák mu dokonce napsal doporučení. Nejvíce času ale trávil u mladého malíře Jaroslava Věšína (1860, ve Vraném na Slánsku –

1915 v Sofii), později bulharského dvorního malíře, který bydlel v podnájmu o dvě patra výš. Vydržel stát za jeho zády dlouhý čas a tu a tam si směl i „zamalovat“.

V letech 1889-96 studoval Josef Mařatka na Uměleckoprůmyslové škole u Celdy Kloučka, následně pak, do roku 1899, u Josefa Václava Myslbeka (1848 v Praze – 1922 tamtéž), se kterým přešel do nově zřízeného ateliéru sochařství na Akademii výtvarných umění.

Mařatku si musel oblíbit každý, protože byl mírné povahy a nesmírně pilný, takže mu kolegové jinak neřekli než „kuře“.

V roce 1900 si Mařatka plastikou „Ledaři na Vltavě“ vysloužil 400 zlatých z Hlávkovy nadace stipendia do Paříže a ještě téhož roku se tam s malířem Aloisem Kalvodou vydali.

Mařatkovým cílem byl ateliér slavného sochaře Auguste Rodina (*1840 v Paříži – 1917 ve francouzském Meudonu*), ale než se do jeho ateliéru dostal (s přímluvou malíře Jana Dědiny), nějaký čas to trvalo. Rodin měl bystrý zrak a dobrácké srdce, oblíbil si Mařatku a on u něj strávil tři roky.

Mařatka hned napřesrok mistra přesvědčil, aby své dílo ukázal Praze. V roce 1901 Alfons Mucha, Zdenka Braunerová a Mařatka provázeli Rodina po Praze a jižní Moravě.

Mařatkův styl Rodin silně poznamenal a dlouho v jeho „stínu“ tvořil. Nebyl to ale jediný jeho velký vzor. Po pěti letech přivedl Mařatka do Prahy i sochaře Antoine Bourdella (*1861, Montauban – 1929, Le Vésinet, obojí Francie*), který ho vzrušoval svým přepětím energie a pohybu v plastikách. Brzo po návratu domů začal „básník tvaru“ spolupracovat se sochařem Stanislavem Suchardou (*1866 v Nové Pace – 1916 v Bubenci*) a architektem Aloisem Dryákem na Palackého pomníku pod Emauzy. Bronzové mytické výjevy pocházejí z jeho dílny.

Pomáhal také sochaři Ladislavu Šalounovi (*1870 v Praze – 1946 tamtéž*) v malých modelech na pomníku Jana Husa na Staroměstském náměstí. V roce 1906 po smrti Dvořáka vytvořil pro Národní divadlo jeho bystu a po dvou letech jej do Paříže zavolal Rodin a pověřil ho prací na nerealizovaném pomníku letce Santose Dumonta pro Buenos Aires. Souběžně portrétoval Antonína Slavička s chotí – ostatně Mařatkova busta je na Slavičkově náhrobku na Olšanech. Mařatkovy plastiky jsou na nové pražské radnici (1911-13, sousoší Vytrvalost a Síla, nadživotní postavy Skromnost a Ušlechtilost), po válce navazoval na myslbekovskou tradici monumentálního sochařství, ve 20. letech se vyrovnával i s tendencemi sociálního a neoklasicistního umění a vytvořil některé plastiky pro fasády veřejných budov, na ministerstvo dopravy a přes řeku na dělnickou pojišťovnu, dnes radnici Prahy 7.

V letech 1921-26 vytvořil celkem třináct portrétů a pomníků prezidenta T.G. Masaryka. Je autorem figur na pomníku Praha svým vítězným synům na

Náměstí Pod Emauzy v Praze.

Mařatka měl ateliér na Letné v ulici plné výtvarníků, Na Výšinách 12, bydlel za rohem v Korunovační 9. V roce 1933 se stěhoval do vlastního, když mu architekt Pavel Janák vyprojektoval na pomezí Břevnova a Střešovic vilu v ulici U páté baterie 40.

Zemřel 20. dubna 1937 v Praze, pochován je na Olšanech pod umenšeninou plastiky Inteligence.

Jeho synem byl lékař, internista a gastroenterolog, profesor Zdeněk Mařatka (1914 v Praze – 2010 tamtéž) a vnukem hudební skladatel žijící ve Francii, Kryštof Mařatka (*1972 v Praze).

Inteligence (poválečná bronzová verze na hrobě rodiny stavitele Lumíra Kapsy na Ústředním hřbitově v Plzni)

Zdroj: GAVU Cheb

TURNOV, PRAHA – Ministr kultury Martin Baxa minulý čtvrtek v Nosticově paláci předal Ceny Ministerstva kultury v oborech zájmových aktivit. Jedním z oceněných se stal i dlouholetý předseda fotoklubu Safír Břetislav Jansa. Dostal cena za obor audiovizuální a výtvarné aktivity – a to za úspěšnou celoživotní organizační činnost v oblasti amatérské fotografie i vynikající vlastní tvorbu.

Břetislava Jansu je fotograf, lektor, kurátor výstav; od roku 1979 působí jako předseda turnovského fotoklubu Safír. Fotografuje od dětství, po vojenské službě absolvoval Lidovou konzervatoř v oboru výtvarné fotografie a v roce 1982 dokončil kurzy fotografických technik v Hradci Králové. Od roku 1990 se věnoval reklamní fotografii. Ve svém volném čase se pak soustředil na krajinářskou fotografii, zejména na Český ráj a zahraniční scenérie. V roce 2000 založil mezinárodní sdružení fotografů Euroregionu Nisa s názvem KONTAKT, jehož je také předsedou.

V rámci organizací Safír i KONTAKT pořádá výstavy, soutěže a přednášky doma i v zahraničí. V roce 2015 dosáhl milníku tisíce výstav, z nichž nejméně 25 bylo jeho samostatných autorských výstav a desítky dalších byly společné projekty s fotografy a umělci z různých oborů.

Založil fotosoutěž „Zemský ráj“, zaměřenou na ochranu přírody, která se postupně rozrostla do mezinárodního měřítka a přilákala fotografy z celé Evropy. Jeho fotografická cesta pokračovala i po roce 1989, kdy měl možnost navštívit přírodní krásy Rumunska a Bulharska. Po otevření hranic se jeho cesty rozšířily i do západní Evropy, kde každý rok objevoval nové krajiny. Působí jako porotce celostátních fotografických soutěží a soutěží pořádaných fotoklubů po celé republice. Je dlouholetým členem Svazu českých fotografů, členem odborné rady NIPOS pro oblast amatérské fotografie a lektorem seminářů pořádaných při Národní soutěži amatérské fotografie.

K čerstvému ocenění srdečně gratulujeme a přejeme spoustu dalších (nejen) fotografických radostí.

/ Marcela Jandová, Turnov

A já se s dovolením připojuji. (fp)

TURNOV – Policie ukončila vyšetřování požáru, který loni v říjnu zničil velkou část textilní továrny Juta v Turnově. Vyšetřovatelé vyloučili cizí zavinění, příčinou požáru byla provozně technická závada vysokozdvizného vozíku, řekla policejní mluvčí Dagmar Sochorová.

V areálu Juty začalo hořet v úterý 10. října večer, hasiči tehdy vyhlásili nejvyšší stupeň požárního poplachu. Požár byl na operační středisko policie nahlášen ve 21:45, zasáhl dvě haly.

Turnovský závod je jedním z několika závodů Juty v Čechách, těžiště výroby má firma ve Dvoře Králové nad Labem. Společnost vyrábí textilie pro stavebnictví a zemědělství, umělé trávníky a další technické textilie.

V turnovském areálu se stále v jedné z hal vyrábí.

Co bude s vyhořelou částí dál, zatím podle něj firma nerozhodla, čekala na ukončení vyšetřování. „Jednáme s Českou podnikatelskou pojišťovnou, mámě podepsanou smlouvu o vypořádání,“ řekl majitel společnosti Jiří Hlavatý.

Juta podle něj počítá se zachováním výroby, která dnes v areálu v Turnově funguje. "Továrnu likvidovat ani prodávat nebudeme a budeme přemýšlet o tom, jakou výrobu bychom tam dali.“ Firma podle Hlavatého dostala od lidí ze sousedství řadu petic a vyjádření, která nejsou obnovou výroby nakloněna. I když šlo ve 150leté historii textilky o první podobnou událost, lidé se bojí, že by v případě dalšího podobného požáru mohly být ohrožené jejich domovy. I s tím podle Hlavatého bude muset podnik při obnově areálu počítat. (Genus)

SYCHROV – Památkáři objevili busty, jejichž stopa zmizela v roce 1569

Mramorové busty manželského páru Markéty Habsburské a Filiberta II. Savojského objevil výzkum Národního památkového ústavu (NPÚ) ve sbírkách státního zámku Sychrov.

O sochách je poslední písemný záznam z roku 1569, odborníci tak busty dokázali identifikovat po 455 letech. Výzkum také ukázal, že autorem soch je renesanční umělec Conrat Meit, který je vytvořil v počátku své tvorby, kdy působil na nizozemském dvoře. Informovala o tom mluvčí NPÚ Blanka Černá. V příštím roce budou busty vystaveny na státním hradu a zámku Frýdlant.

Sochu vévody Filiberta dosud odborníci označovali jako Petrarca nebo obecně „neznámý muž“ a datovali ji do 19. století. Výzkum Národního památkového ústavu Ad unicum nově rozpoznal, že se jedná o Filiberta II. Savojského.

U sochy vévodkyně Markéty výzkum potvrdil dřívější odborné stanovisko, že se jedná o Markétu Habsburskou. U obou soch pak mezinárodní tým odborníků nově potvrdil autorství prvního zaalpského renesančního sochaře Conrata Meita a současně na základě detailní analýzy datoval vznik bust do let 1512–1517, tedy do počátku jeho tvorby. Sochy patří k několika málo dochovaným Meitovým dílům z bílého mramoru.

„Jedná se o mimořádný výsledek vědecké činnosti na půdě Národního památkového ústavu, který významně zasáhne do vnímání a prezentace dějin evropského umění a kultury. Novým a zásadním momentem výzkumu byla zahraniční spolupráce se specialisty na dílo Conrata Meita (Jens Ludwig Burk

z Bavorského národního muzea) a na umění dvora nizozemské místodržící Markéty Habsburské (Dagmar Eichbergerová z Univerzity v Heidelbergu). Díky jejich spoluautorství na publikovaném textu byl objev přijat v odborných kruzích téměř okamžitě a bezvýhradně, což potvrzují zahraniční ohlasy,“ uvedla Šárka Radostová, vedoucí výzkumného projektu Ad unicum.

Sochy vévodů Markéty a Filiberta vytvořil Conrat Meit na přání samotné vévodkyně. Meita přizvala ke dvoru v roce 1512, aby vytvořil bustu jejího v té době již zemřelého manžela Filiberta II. Poté Meit vytvořil sochu samotné Markéty. Busty Markéty a Filiberta zůstaly v majetku dědiců. Koncem 16. století, patrně v souvislosti s rozprodejem dvorských bruselských sbírek kalvinisty, jejich stopa mizí. Podle hypotézy se busty mohly dostat do rudolfínských sbírek a následně být prodány v takzvané Josefínské aukci v roce 1782. Tehdy se prodaly mramorové busty odpovídající popisem sochám Markéty a Filiberta. Sochy zakoupil počátkem 19. století Kristián Kryštof Clam-Gallas a nechal je umístit do svého sídla ve Frýdlantu. Počátkem 20. století byly busty evidovány v pražském rodovém paláci, později se nacházely také v rodinné vile Auerspergů v Hejnicích.

Busta vévodkyně Markéty byla součástí krbového salonu kněžny na státním zámku Sychrov. Poprvé ji identifikoval v roce 1986 kastelán zámku Miloš Kadlec ve spolupráci s profesorem dějin umění na Univerzitě Karlově Jaromírem Homolkou, a to na základě podobnosti busty s portrétem Markéty Habsburské od významného vlámského malíře Bernarda van Orley.

„Jsem velice rád, že se potvrdila identifikace busty Markéty Habsburské

z druhé poloviny 80. let 20. století a že se díky zapojení zahraničních kolegů podařilo identifikovat druhou bustu a ztotožnit ji s osobou Filiberta II. Savojského. Po náročném restaurování se obě špičková sochařská díla vrátila na státní hrad a zámek Frýdlant, kde budou v roce 2025 představena veřejnosti v rámci samostatného výstavního projektu. Následně budou busty prezentovány v hradním muzeu, kde podle historického inventáře byly v 19. století umístěny,“ uvedl Kadlec.

Sochy restaurovali odborníci z Akademie výtvarných umění v čele s vedoucím ateliéru restaurování výtvarných děl sochařských Janem Kracíkem. Uvedl, že podstatnou částí byl průzkum soch pod ultrafialovým zářením, sochy se pak čistily především pomocí suché páry. „Plastické doplnění bylo provedeno minimálně pouze formou drobných plastických retuší prostřednictvím tvrdých vosků a jejich kombinací,“ dodal Kracík.

/ Náš REGION

≡ Radek Steska / sorry

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj